

חק לישראל – פרשת ויחי יום ו'

בראשית פרק מט'

(כז) בְּנִימִין זָאב יִטְרֹף בַּבֶּקֶר יֵאָכֵל עַד וְלַעֲרֵב יַחְלַק שְׁלָל: (כז) בְּנִימִין זָאב יִטְרֹף בַּבֶּקֶר יֵאָכֵל עַד וְלַעֲרֵב יַחְלַק שְׁלָל: (כז) בְּנִימִין בְּאַרְעֵי תְּשׁוּרֵי שְׁכֵנְתָא וּבְאַחְסַנְתִּיהּ יִתְבְּנִי מְקַדְשָׁא בְּעִפְרָא וּבְפְנִיא יְהוֹן מְקַרְבִּין כְּהִנְיָא קְרַבְנָא וּבְעֵדוֹן רְמָשָׂא יְהוֹן מְפֻלְגִין מוֹתֵר חוֹלְקֵהוֹן מִשָּׂאָר קְדָשִׁיא:

(כח) כָּל אֱלֹהֵי שְׁבִטֵי יִשְׂרָאֵל שְׁנַיִם עָשָׂר וְזֹאת אֲשֶׁר דִּבֶּר לָהֶם אֲבִיהֶם וַיְבָרֶךְ אוֹתָם אִישׁ אֲשֶׁר כִּבְרַכְתּוּ בְּרַךְ אֹתָם: (כח) כָּל אֱלֹהֵי שְׁבִטֵי יִשְׂרָאֵל שְׁנַיִם עָשָׂר וְזֹאת אֲשֶׁר דִּבֶּר לָהֶם אֲבִיהֶם וַיְבָרֶךְ אוֹתָם אִישׁ אֲשֶׁר כִּבְרַכְתּוּ בְּרַךְ אֹתָם: (כח) כָּל אֱלֹהֵי שְׁבִטֵי יִשְׂרָאֵל תְּרִין עָסָר וְדָא דְמַלְלִיל לְהוֹן אֲבוּהוֹן וּבְרִיךְ יִתְהוֹן גְּבַר דִּי כִּבְרַכְתִּיהּ בְּרַךְ יִתְהוֹן:

(כט) וַיֵּצֵא אוֹתָם וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם אֲנִי נֹאסֵף אֶל עַמִּי קִבְרוּ אֹתִי אֶל אֲבֹתַי אֶל הַמְעָרָה אֲשֶׁר בְּשֹׁדֵה עֵפְרוֹן הַחֲתִי: (כט) וַיֵּצֵא אוֹתָם וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם אֲנִי נֹאסֵף אֶל עַמִּי קִבְרוּ אֹתִי אֶל אֲבֹתַי אֶל הַמְעָרָה אֲשֶׁר בְּשֹׁדֵה עֵפְרוֹן הַחֲתִי: (כט) וּפְקֵד יִתְהוֹן וַאֲמַר לְהוֹן אֲנָא מִתְכַנְשׁ לְעַמִּי קִבְרוּ יְתִי לֹת אֲבֹהֲתִי בְּמַעְרָתָא דִּי בְּחַקֵּל עֵפְרוֹן חַתָּא:

(ל) בְּמַעְרָה אֲשֶׁר בְּשֹׁדֵה הַמְּכַפְלָה אֲשֶׁר עַל פְּנֵי מְמַרָא בְּאַרְצֵי כְּנָעַן אֲשֶׁר קָנָה אֲבֹרָהֶם אֶת הַשְּׂדֵה מֵאֵת עֵפְרוֹן הַחֲתִי לְאַחֲזֹת קִבְרֵ: (ל) בְּמַעְרָה אֲשֶׁר בְּשֹׁדֵה הַמְּכַפְלָה אֲשֶׁר עַל פְּנֵי מְמַרָא בְּאַרְצֵי כְּנָעַן אֲשֶׁר קָנָה אֲבֹרָהֶם אֶת הַשְּׂדֵה מֵאֵת עֵפְרוֹן הַחֲתִי לְאַחֲזֹת קִבְרֵ: (ל) בְּמַעְרָתָא דִּי בְּחַקֵּל כְּפֻלְתָא דִּי עַל אִפִּי מְמַרָא בְּאַרְעָא דְכְּנָעַן דִּי וְבִן אֲבֹרָהֶם יֵת חַקְלָא מִן עֵפְרוֹן חַתָּא לְאַחְסַנְתִּי קְבוּרָא:

(לא) שְׂמָה קִבְרוּ אֶת אֲבֹרָהֶם וְאֵת שְׂדֵה אֲשֶׁתּוֹ שְׂמָה קִבְרוּ אֶת יִצְחָק וְאֵת רַבְקָה אֲשֶׁתּוֹ וְשְׂמָה קִבְרֹתַי אֶת לָאָה: (לא) שְׂמָה קִבְרוּ אֶת אֲבֹרָהֶם וְאֵת שְׂדֵה אֲשֶׁתּוֹ שְׂמָה קִבְרוּ אֶת יִצְחָק וְאֵת רַבְקָה אֲשֶׁתּוֹ וְשְׂמָה קִבְרֹתַי אֶת לָאָה: (לא) תַּמְן קִבְרוּ יֵת אֲבֹרָהֶם וְיֵת שְׂדֵה אֲתַתִּיהּ תַּמְן קִבְרוּ יֵת יִצְחָק וְיֵת רַבְקָה אֲתַתִּיהּ וְתַמְן קִבְרִית יֵת לָאָה:

(לב) מִקְנֵה הַשְּׂדֵה וְהַמְעָרָה אֲשֶׁר בּוֹ מֵאֵת בְּנֵי חֵת: (לב) מִקְנֵה הַשְּׂדֵה וְהַמְעָרָה אֲשֶׁר בּוֹ מֵאֵת בְּנֵי חֵת: (לב) וּבְנֵי חַקְלָא וּמַעְרָתָא דִּי בֵיהּ מִן בְּנֵי חַתָּא:

(לג) וַיְכַל יַעֲקֹב לְעֹזֹת אֶת בְּנָיו וַיֹּאסֵף רַגְלָיו אֶל הַמָּטָה וַיִּגְוַע וַיֹּאסֵף אֶל עַמְיָו: (לג) וַיְכַל יַעֲקֹב לְעֹזֹת אֶת בְּנָיו וַיֹּאסֵף רַגְלָיו אֶל הַמָּטָה וַיִּגְוַע וַיֹּאסֵף אֶל עַמְיָו: (לג) וְשִׁיעִי יַעֲקֹב לְפַקְדָא יֵת בְּנוֹחִי וּכְנֵשׁ רַגְלוֹהִי לְעֶרְסָא וְאַתְנַגִּיד וְאַתְכַּנְשִׁי לְעַמְיָו:

(א) וַיִּפֹּל יוֹסֵף עַל פְּנֵי אָבִיו וַיְבָרֶךְ עָלָיו וַיִּשְׁק לּוֹ: (א) וַיִּפֹּל יוֹסֵף עַל פְּנֵי אָבִיו וַיְבָרֶךְ עָלָיו וַיִּשְׁק לּוֹ: (א) וּנְפֹל יוֹסֵף עַל אִפִּי אֲבוּהִי וּבְכָא עֲלוּהִי וּנְשָׁק לִיה:

(ב) וַיֵּצֵא יוֹסֵף אֶת עַבְדָּיו אֶת הָרְפָאִים לְחַנֵּט אֶת אָבִיו וַיַּחְנְטוּ הָרְפָאִים אֶת יִשְׂרָאֵל: (ב) וַיֵּצֵא יוֹסֵף אֶת עַבְדָּיו אֶת הָרְפָאִים לְחַנֵּט אֶת אָבִיו וַיַּחְנְטוּ הָרְפָאִים אֶת יִשְׂרָאֵל: (ב) וּפְקִיד יוֹסֵף יֵת עַבְדוּהִי יֵת אֲסוּתָא לְמַחְנַט יֵת אֲבוּהִי וְחַנְטוּ אֲסוּתָא יֵת יִשְׂרָאֵל:

(ג) וַיִּמְלְאוּ לוֹ אַרְבָּעִים יוֹם כִּי כֵן יִמְלְאוּ יְמֵי הַחַנְטִים וַיִּבְכּוּ אֹתוֹ מִצְרַיִם שְׁבַע יָמִים: (ג) וַיִּמְלְאוּ לוֹ אַרְבָּעִים יוֹם כִּי כֵן יִמְלְאוּ יְמֵי הַחַנְטִים וַיִּבְכּוּ אֹתוֹ מִצְרַיִם שְׁבַע יָמִים: (ג) וְשְׁלִימוּ לִיה אַרְבָּעִין יוֹמִין אַרְי כֵּן שְׁלִימוּ יוֹמֵי חַנְטִיא וּבְכוּ יִתִּיהּ מִצְרָאֵי שְׁבַעִין יוֹמִין:

(ד) וַיַּעֲבְרוּ יְמֵי בְכִיתוֹ וַיְדַבֵּר יוֹסֵף אֶל בֵּית פְּרַעֲהָ לֵאמֹר אִם נָא מְצֹאֲתִי חֵן בְּעֵינֵיכֶם דְּבָרוּ נָא בְּאֲזְנֵי פְרַעֲהָ לֵאמֹר: (ד) וַיַּעֲבְרוּ יְמֵי בְכִיתוֹ וַיְדַבֵּר יוֹסֵף אֶל בֵּית פְּרַעֲהָ לֵאמֹר אִם נָא מְצֹאֲתִי חֵן בְּעֵינֵיכֶם דְּבָרוּ נָא בְּאֲזְנֵי פְרַעֲהָ לֵאמֹר: (ד) וַיַּעֲבְרוּ יְמֵי בְכִיתִיהּ וּמְלִיל יוֹסֵף עִם בֵּית פְּרַעֲהָ לְמִימְרָא אִם כְּעֵן אֲשַׁכְּחִית רַחֲמִין בְּעֵינֵיכוֹן מְלִילוֹ כְּעֵן קְרַם פְּרַעֲהָ לְמִימְרָא:

חק לישראל – פרשת ויחי יום ו'

רש"י

(ב) לחנט את אביו – ענין מרחקת בשמים הוא:

(ג) וימלאו לו – השלימו לו ימי חניטתו עד שמלאו לו ארבעים יום: ויבכו אותו וגו' – ארבעים לחניטה ושלשים לבכיה לפי שצאה להם ברכה לרגלו שכלה הרעב והיו מי נילום מתצרכין:

(ה) אשר כריתי לי – כפשוטו כמו (שמות כא) כי יכרה איש. ומדרשו עוד מתיישב על הלשון כמו אשר קניתי. אר"ע כשהלכתי לכרכי היס היו קורין למכירה כירה (ב"ר) ועוד מדרשו לשון כרי דגור שנטל יעקב כל כסף וזהב שהביא מצית לבן ועשה אותו כרי ואמר לעשו טול זה בצביל חלקך במערה:

(ו) כאשר השביעך – ואם לא בצביל השבועה לא הייתי מניחך אבל ירא לומר עבור על השבועה שלא יאמר א"כ אעבור על השבועה שנשבעתי לך שלא אגלה על לה"ק שאני מכיר עודך על שבעים לשון ואתה אינך מכיר בו כדאיתא במס' סוטה (דף לז):

(ז) גרן האטד – מוקף אטדין היה. ור"ד (סוטה יג) על שם המאורע שצאו כל מלכי כנען וגשיאי ישמעאל למלחמה וכיון שראו כתרו של יוסף תלוי בארונם של יעקב עמדו כולן ותלו בו כתריהם והקיפוהו כתרים כגורן המוקף סייג של קו"א:

(יב) כאשר אום – מהו אשר אום:

(יג) וישאו אותו בניו – ולא בני בניו שכן אום אל ישאו מטתי לא איש מצרי ולא אחד מצניכס שהם מצנות כנען אלא אחס (ב"ר) וקבע להם מקום ג' למזרח וכן לד' רוחות וכסדרן למסע מחנה של דגלים נקבעו כאן. לוי לא ישר שהוא עתיד לשאת את הארון ויוסף לא ישר שהוא מלך. מנשה ואפרים יהיו תחתיהם וזהו איש על דגלו באותות צאות שמסר להם אביהם לישא מטתו:

(יד) הוא ואחיו וכל העולים איתו – בחזרתן כאן הקדים אחיו למצרים העולים איתו ובהליכתן הקדים מצרים לאחיו שנאמר ויעלו איתו כל עבדי פרעה וגו' ואח"כ כל בית יוסף

(כז) בנימין זאב יטרף – זאב הוא אשר יטרף נבא על שיהיו עתידין להיות חטופין (שופטים כא) וחטפתם לכס איש אשתו בפלגש בגבעה ונבא על שאול שיהיה נואח באויביו סביב שנאמר (ש"א יד) ושאול לכד המלוכה וילחם במואב ובאדום וגו' ובכל אשר יפנה ירשיע: צחקר יאכל עד – לשון ביזה ושלל המתורגם עדלאה. ועוד יש לו דומה בלשון עברית (ישעיה לג) אז חולק עד שלל ועל שאול הוא אומר שעמד בתחלת בוקרן (ס"א פריחתן) וזריחתן של ישראל: ולערב יחלק שלל – אף משתקע שמשן של ישראל ע"י נבוכדנצר שיגלם לבבל: יחלק שלל – מרדכי ואסתר שהם מצנימין יחלקו את שלל המן שנאמר הנה בית המן נתתי לאסתר. ואונקלוס תרגם על שלל הכהנים בקדשי המקדש:

(כח) וזאת אשר דבר להם אביהם ויבדך אותם – והלא יש מהם שלא צרכם אלא קנטרן אלא כך פירשו וזאת אשר דבר להם אביהם מה שנא' בענין. יכול שלא בדרך לראובן שמעון ולוי ת"ל ויבדך אותם כולם במשמע: איש אשר כבדו – ברכה העתידה לבא על כל אחד ואחד: בדרך אותם – לא היה לו לומר אלא איש אשר כבדו בדרך איתו מה ת"ל בדרך אותם לפי שנתן ליהודה גבורת ארי ולבנימין חטיפתו של זאב ולנפתלי קלותו של איל יכול שלא כללן כולם בכל הברכות ת"ל בדרך אותם:

(כט) נאסף אל עמי – על שם שמכניסין הנפשות אל מקום גניזתן שיש אסיפה בלשון עברי שהיא לשון הכנסה כגון (שופטים יט) ואין איש מאסף אותם הביתה (דברים ב) ואספתו אל תוך ביתך (ויקרא כג) באספכם את תבואת הארץ הכנסתם לבית מפני הגשמים. באספכם את מעשיכם. וכל אסיפה האמורה במיתה אף היא לשון הכנסה: אל אבותי – עם אבותי:

(לג) ויאסף רגליו – הכניס רגליו: ויגוע ויאסף – ומיתה לא נאמרה בו ואמרו רז"ל יעקב אבינו לא מת (תענית ה):

חק לישראל – פרשת ויחי יום ו'

שליח אל יוסף לומר לו כן. ואת מי אוו את בני בלהה שהיו רגילין אלכו שנא' והוא נער את בני בלהה: אביך אוה – (ב"ר יצמות סה) שינו בדבר מפני השלום כי לא אוה יעקב בן שלח נחשד יוסף בעיניו:

(יז) שא נא לפפע עבדי אלהי אביך – אם אביך מת אלהיו קיים והם עבדיו:

(יח) וילכו גם אחיו – מוסף על השליחות: (יט) כי התחת אלהים אני – שמא במקומו אני בתמיה אם הייתי רואה להרע לכם כלום אני יכול והלא אתם כולכם חשבתם עלי רעה והקב"ה חשבה לטובה והיאך אני לבדי יכול להרע לכם:

(כא) וידבר על לבם – דברים המתקבלים על הלב עד שלא ירדתם לכאן היו מרננים עלי שאני עבד ועל ידיכם נודע שאני בן חורין ואני הורג אתכם מה הבריות אומרות כת של בחורים ראה ונשתבח בהן ואמר אחי הם ולבסוף הרג אותם יש לך אח שהורג את אחיו ד"א עשרה נרות לא יכלו לכבות נר אחד וכו': (כג) על ברכי יוסף – כתרגומו גלן בין ברכיו:

ואחיו אלא לפי שראו הכבוד שעשו מלכי כנען שחלו כתריותם בארונם של יעקב נהגו בהם כבוד:

(טו) ויראו אחי יוסף כי מת אביהם – מהו ויראו הכירו במיתתו אלל יוסף שהיו רגילים לסעוד על שולחנו של יוסף והיה מקרבן בשביל כבוד אביו ומשמת יעקב לא קרבן (ב"ר): לו ישטמנו – שמא ישטמנו לו מתחלה לענינים הרבה יש לו משמש בלשון בקשה ולשון הלוואי כגון לו יהי כדבריד לו שמעני וכו' הואלנו לו מתנו ויש לו משמש בלשון אם ואולי כגון לו חכמו לו הקשבת למותי וכו' אנכי שוקל על כפי ויש לו משמש בלשון שמא לו ישטמנו ואין לו עוד דומה במקרא והוא לשון אולי כמו אולי לא תלך האשה אחרי לשון שמא הוא ויש אולי לשון בקשה כגון אולי יראה ה' בעניי אולי ישיב ה' אותי הרי הוא כמו לו יהי כדבריד ויש אולי לשון אם אולי יש חמשים לדיקים:

(טז) וילוו אל יוסף – כמו וירם אל בני ישראל אוה למשה ולאחרן להיות שלוחים אל בני ישראל אף זה וילוו אל שלוחם להיות

נביא – מלכים א' ב' א' – יב"

(א) ויקרבו ימי דוד למות ויצו את שלמה בנו לאמר: (ב) אנכי הלא בדרך כל הארץ ותזקת והיית לאיש: (ג) ושמרת את משמרת יהוה אלהיך ללכת בדרךיו לשמר חקתיו מצותיו ומשפטי ויעדותיו כפתוב בתורת משה למען תשכיל את כל אשר תעשה ואת כל אשר תפנה שם: (ד) למען יקים יהוה את דברו אשר דבר עלי לאמר אם ישמרו בניך את דרכם ללכת לפני באמת בכל לבבם ובכל נפשם לאמר לא יפרת לה איש מעל פסא ישראל: (ה) וגם אתה ידעת את אשר עשה לי יואב בן צרויה אשר עשה לשני שרי צבאות ישראל לאבנר בן נר ולעמשא בן יתר ויהרגם וישם דמי מלחמה בשלם ויתן דמי מלחמה בחגרתו אשר במתניו ובנעלו אשר ברגליו: (ו) ועשית כחכמתך ולא תורד שיבתו בשלם שאל: (ז) ולבני ברזלי הגלעדי תעשה חסד והיו באבלי שלחנה פי בן קרבו אלי בברחי מפני אבשלום

חק לישראל – פרשת ויחי יום ו'

אחיה: (ח) והנה עמך שמעי בן גרא בן הימיני מבחרים והוא קללני קללה נמרצת ביום לכתתי מחננים והוא ירד לקראתי הירדן ואשבע לו בידוד לאמר אם אמיתך בחרב: (ט) ועתה אל תנקהו כי איש חכם אתה וידעת את אשר תעשה לו והורדת את שיבתו בדם שאול: (י) וישכב דוד עם אבתיו ויקבר בעיר דוד: (יא) והימים אשר מלך דוד על ישראל ארבעים שנה בחברון מלך שבע שנים ובירושלם מלך שלשים ושלש שנים: (יב) ושלמה ישב על פסא דוד אביו ותפן מלכתו מאד:

משנה – פרה פרק ב'

(א) רבי אליעזר אומר, פרת חטאת המעברת, בשרה. וחכמים פוסלין. רבי אליעזר אומר, אינה נלקחת מן הנכרים. וחכמים מכשירים. ולא זו בלבד, אלא כל קרבנות הצבור והיחיד, באין מהארץ ומחוץ לארץ, מן החדש ומן הישן, חוץ מן העמר ושתי הלחם שאינן באין אלא מן החדש ומן הארץ:

עקרה כשרובעה, שהנכרי חס על בהמתו שלא תעקר: ולא זו בלבד – לא צפרת חטאת בלבד פליגי ר' אליעזר ורבנן, אלא בכל קרבנות הצבור והיחיד פוסל ר' אליעזר חס נלקחו מן הנכרים, דחייש לרביעה. וחכמים מכשירין. ואין הלכה כר' אליעזר: דרין מארץ ומחוץ לארץ – כל הקרבנות באין בין מן הארץ בין מחוץ לארץ בין מן החדש בין מן הישן: חוץ מן העומר ושתי הלחם – דאמר קרא (ויקרא כג) כי תבואו אלהארץ וקצרתם את קצירה והבאתם את עומר, ובשתי הלחם כתיב (שם) ממושבותיכם תבואו לחם. ואין באין אלא מן החדש, דכתיב זהו מנחה חדשה:

רע"ב – (א) ר' אליעזר אומר פרה מעוברת כשרה – ר' אליעזר ורבנן להכא קיימי בשיטת ר' יהודה דאמר לקמן בפרקין דעלה עליה זכר אינה פסולה אלא אם כן עלה עליה מדעת בעל הפרה, ופליגי הכא במעוברת שעלה עליה זכר מעצמו בלא דעת הבעלים, ור' אליעזר דמכשיר סבר עובר ירך אמו הוא והוי כגופה דפרה, ורבנן דפסלי סברי עובר לאו ירך אמו הוא ונפסלת מחמת מלחכה שנושאת את עוברת. והלכה שהי אפסולה משעה שעלה עליה זכר אפילו שלא מדעת בעלים ואפילו אינה מעוברת, ודלא כר' יהודה: אינה נלקחת מן הנכרים – שחוקים על הרביעה ושמה נרבעת בידם: וחכמים מכשירין – מפני שהבהמה נעשית

(ב) פרה שקרניה וטלפיה שחורים, יגוד. גלגל העין והשנים והלשון אינם פוסלים בפרה. והננסת, בשרה. היתה בה יבלת וחתכה, רבי יהודה פוסל.

רבי שמעון אומר, כל מקום שנטל ולא העלה מקומו שער אדום, פסולה: רע"ב – (ב) יגוד – יחוד. כמו גודו אילנא (דניאל 7): והננסת – קטנה ביותר. שזה מוס

(ג) יוצא דפן, ואתנו, ומחיר, פסולה. רבי אליעזר מכשיר, שנאמר (דברים כג), לא תביא אתנו זונה ומחיר כלב בית ה' אלהיה, ואין זו באה לבית.

חק לישראל – פרשת ויחי יום ו'

כָּל הַמוֹמִים הַפּוֹסְלִים בְּמִקְדָּשִׁים, פּוֹסְלִים בְּפָרָה. רָכַב עָלֶיהָ, נִשְׁעַן עָלֶיהָ, נִתְלָה בְּזַנְבָּה, עָבַר בָּהּ אֶת הַנֶּהָר, קָפַל עָלֶיהָ אֶת הַמוֹסְרָה, נָתַן טְלִיתוֹ עָלֶיהָ, פָּסוּלָה. אָבַל קִשְׁרָה בְּמוֹסְרָה, עָשָׂה לָהּ סַנְדֵּל בְּשִׁבִיל שְׁלֵא תַחְלִיק, פָּרַס טְלִיתוֹ עָלֶיהָ מִפְּנֵי הַזְּבוּבִים, בְּשָׂרָה. זֶה הַפְּלָל, כֹּל שֶׁהוּא לְצַרְפָּה, בְּשָׂרָה. לְצַרְף אַחֵר, פָּסוּלָה:

נסתייע זה כשעבר את הגנה: קיפל עליה את המוסרה – החצל שקושר אותה זו הפלו נותנו על גופה: נתן טליתו עליה פסולה – נאמר בפרה (שם) אשר לא עלה עליה עול, ונאמר בעגלה ערופה (דברים כא) אשר לא עובד זה אשר לא משכה בעול, מה עול האמור בעגלה עשה שאר עבודה פסולה כעול, אף עול האמור בפרה עשה שאר עבודה פסולה כעול: בשביל שלא תחליק – שלא יחליקו רגליה ותפול: לאורך אחר פסולה – ואפילו ללכוד וללכוד פסולה:

רע"ב – (ג) יולא דופן פסולה – כשאר קדשים. לכתוב (ויקרא כז) כי יולד, פרט ליולא דופן. ואע"ג דפרה לאו קדשי מזבח היא אלא קדשי זדק הבית, מכל מקום יולא דופן פסולה, לחטאת קרייה רחמנא: רבי אליעזר מכשיר – באתנן ומחיר דוקא. ואין הלכה כר' אליעזר: כל המומין הפוסלים במוקדשים – בצכורות פרק על אלו מומין, מפרשים המומין הפסולין במוקדשים: פוסלין בפרה – לכתוב (במדבר יט) אשר אין זה מוס: עבר זה את הגהר אחז בזנבה –

(ד) שָׁכַן עָלֶיהָ עוֹף, בְּשָׂרָה. עָלָה עָלֶיהָ זָכַר, פָּסוּלָה. רַבִּי יְהוּדָה אֹמֵר, אִם הֵעֵלָהּ, פָּסוּלָה. וְאִם מִעֲצָמוֹ, בְּשָׂרָה:

הוא ניחא ליה, חשבינן לגבי פרת חטאת נמי ניחא ליה, ועוד אם באת להכשיר אם כן הוא ניחא ליה ומשום הכי פסולה: העלהו פסולה – לאו דוקא העלהו אלא אם עלה עליה לדעת הבעלים אפילו עלה מעצמו פסולה. ואם שלא לדעת הבעלים כשרה. ואין הלכה כר' יהודה:

רע"ב – (ז) עלה עליה זכר פסולה – אע"ג דלא ניחא ליה משום דדמיה יקרים ומפסיד טובא, ובעבודה דלא ניחא ליה לא מפסולה, לכתוב בעגלה ערופה (שם) אשר לא עובד זה, כתיב עבד וקרינן עובד, מה עבד דניחא ליה, אף עובד דניחא ליה, וילפינן פרת חטאת מינה. מכל מקום הואיל ובשאר פרות

(ח) הָיוּ שְׁתֵּי שְׁעָרוֹת שְׁחֹרוֹת אוֹ לְבָנוֹת בְּתוֹךְ גּוּמָא אַחַת, פָּסוּלָה. רַבִּי יְהוּדָה אֹמֵר, אֶפְלוֹ בְּתוֹךְ כּוּס אֶחָד הָיוּ בְּתוֹךְ שְׁנֵי כּוּסוֹת וְהָן מוֹכִיחוֹת זו אֶת זו, פָּסוּלָה. רַבִּי עֲקִיבָא אֹמֵר, אֶפְלוֹ אֶרְבַּע אֶפְלוֹ חֲמִשָּׁ וְהָן מְפֹזְרוֹת, יִתְלוֹשׁ. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אֹמֵר, אֶפְלוֹ חֲמִשִּׁים. רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן בִּתְרִיא אֹמֵר, אֶפְלוֹ אַחַת בְּרֵאשָׁה וְאַחַת בְּזַנְבָּה, פָּסוּלָה. הָיוּ בָּהּ שְׁתֵּי שְׁעָרוֹת, עֶקְרָן מִשְׁחִיר וְרֵאשֶׁן מְאָדִים, עֶקְרָן מְאָדִים וְרֵאשֶׁן מִשְׁחִיר, הַכֹּל הוֹלֵךְ אַחֵר הַנְּרָאָה, דְּבָרֵי רַבִּי מְאִיר. וְחֲכָמִים אֹמְרִים, אַחֵר הָעֶקֶר:

אלא שחייב אדם לומר בלשון רבו, שרבו של ר' יהודה היה קורא לגומא כוס, הכי מוכח בתוספתא: מוכיחות – מכוונות וסמוכות זו בצל זו: ר' אליעזר אומר אפילו חמשים – כלומר אפילו טובא והן מפוזרות, יתלוש. והלכה כתנא קמא: אחר הנראה – היינו אחר ראשן של שערות: אחר העיקר – ואם עיקרן

רע"ב – (ה) היו זה שתי שערות שחורות פסולה – לכתוב לדומה תמימה, אי במומין הכי כבר אמור אשר אין זה מוס, אלא שתהא תמימה בצדמימות: ר' יהודה אומר בתוך כוס אחד – גרסינן, ולא גרסינן אפילו. במקום שהיה שונה תנא קמא גומא, היה שונה ר' יהודה כוס. גומא וכוס אחד הוא,

חק לישראל – פרשת ויחי יום ו'

לדברי חכמים, ששיעור שתי שערות האמורות
צכל מקום הוא כדי שיהיו ניטלות צפי הזוג.
וכן הלכה:

מאדים ורחשן משחיר ויש צעיקר שמאדים
כדי שינטל צפי השוג, יגזוז רחשן המשחיר
והיא כשרה. אצל חס אין צעיקר המאדים
שיעור שיוכלו להנטל צפי הזוג, פסולה אפילו

גמרא – נדה דף ט"ז ע"א

ומודים חכמים לרבי עקיבא ברואה כתם: אמר רב למפרע ורבי מאיר היא
ושמואל אמר מכאן ולהבא ורבנן היא מכאן ולהבא פשיטא מהו דתימא
הואיל ומעת לעת דרבנן וכתמים דרבנן מה מעת לעת לא מטמאה את
בועלה אף כתמים לא מטמאה את בועלה קא משמע לן ואימא הכי נמי
התם אין שור שחוט לפניך הכא יש שור שחוט לפניך וכן אמר ריש לקיש
למפרע ורבי מאיר היא רבי יוחנן אמר מכאן ולהבא ורבנן היא:

רש"י על הגמרא

דלחמול לא חזאי אלא סייג צעלמא הוא:
הכא הכי שור שחוט לפניך – דצפור לא
נתעסקה וצוק של טבחים לא עברה ומוס
שלצפתו היא צספק זה:

ור"מ היא – למחמיר בכתמים כלאמר צפ"ק
(לעיל ה) ולקמן צפרק צא סימן (דף נב):
פשיטא – מאי מודי הא בלמפרע פליגי לגבי
מעת לעת ולא במכאן ולהבא: וכתמים דרבנן
– אפי' מכאן ולהבא: אין שור שחוט –

זוהר – יתרו דף פ"ח ע"א

רבי יהודה אמר, בעי לאתענגא בהאי יומא, ולמיכל תלת סעודתי בשבתא,
בגין דישתכח שבעא וענוגא בהאי יומא בעלמא:
רבי אבא אמר, לאזדמנא ברכתא באינון יומין דלעילא, דמתברכאן מהאי
יומא. והאי יומא, מליא רישיה דזעיר אנפין, מטלא דנחית מעתיקא קדישא
סתימא דכלא, ואטיל לחקלא דתפוחין קדישין, תלת זמני, מפד עייל
שבתא, דיתברכון בלהו פחדא:
ועל דא בעי בר נש, לאתענגא תלת זמנין אליו, דהא בהא תליא
מהימנותא דלעילא, בעתיקא קדישא, ובזעיר אפין, ובחקלא דתפוחין. ובעי

חק לישראל – פרשת ויחי יום ו'

בַּר נֶשׁ לְאַתְעֲנֶנָּא בְּהוּ, וְלִמְחֲדֵי בְּהוּ. וּמֵאֵן דְּגָרַע סְעוּדָתָא מְנִייהוּ, אַחֲזִי
 פְּגִימוּתָא לְעֵילָא וְעוֹנְשִׁיהּ דְּהָהוּא בַּר נֶשׁ סְגִי:
 בְּגִינֵי בְּהּ, בְּעֵי לְסִדְרָא פְּתוּרִיהּ, תְּלַת זְמַנֵּי מִכּוּד עֵייל שְׁבֻתָא, וְלֹא יִשְׁתַּבַּח
 פְּתוּרִיהּ רִיקָנִיא, וְתִשְׁדֵּי בְּרִכְתָּא עֲלֶיהָ, כָּל שְׂאֵר יוֹמֵי דְשְׁבֻתָא. וּבְהֵאֵי מְלָה,
 אַחֲזִי, וְתִלֵּי מְהִימְנוּתָא לְעֵילָא:

הלכה – הרמב"ם הלכות שבת פ"ה

(ט) חלב שהתיכו וקרבי דגים שנמוחו נותן לתוכן שמן כל שהוא ומדליק אבל שמנין שאין מדליקין בהן אפילו ערבן בשמנים שמדליקין בהן לא ידליק מפני שאין נמשכין:
 (י) אין מדליקין בעטרן מפני שריחו רע שמא יניחנו ויצא וחובה עליו לישיב לאור הנר ולא בצדי מפני שריחו טוב שמא יקח ממנו מן הנר ועוד מפני שהוא עף ולא בנפט לבן ואפילו בחול מפני שהוא עף ויבא לידי סכנה: